

Література:

1. Буткевич В. Г. Согласование международного и внутригосударственного права. К., 1981.
2. Гавердовский А. С. Имплементация норм международного права. К., 1980.
3. Курс международного права: В 7 т. – М., 1989. – Т. 1.
4. Левин Д. Б. Актуальные проблемы теории международного права. М., Наука. 1974. С. 247
5. Лукашук И. И. Внутригосударственное право о соотношении его норм с нормами международного права // Международное право / Отв. Ред. Г. И. Тункин. М., 1982.
6. Лукашук И. И. Национальное право о взаимодействии с международным правом // Международное право. Общая часть. М., 1999.
7. Скомороха В. Практика Конституційного суду України як засіб імплементації європейських стандартів прав і свобод людини в Україні // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. – № 5. – с. 61-88.
8. Суворова В. Я. Обеспечение реализации договорных норм международного права (юридическая природа) // Сов. гос. и право. – 1991. – № 9. – с. 116.
9. Усенко Е. Т. Теоретические проблемы соотношения международного и внутригосударственного права // Советский ежегодник международного права. 1977. М., 1979. С. 69
10. Шпакович О. Особливості способів імплементації міжнародно-правових норм // Віче. – 2010. – № 17. – с. 23-25.

Кріль М. М.
студент,
Національний університет
«Одеська юридична академія»

РОЛЬ «М'ЯКОГО ПРАВА» В ОКРЕМИХ СФЕРАХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

У міжнародній практиці широкого поширення отримали різноманітні акти, які не мають обов'язкової юридичної сили. Ці акти використовуються поряд з міжнародними договорами, міжнародно-правовими звичаями і серйозно впливають на регулювання міжнародних відносин. В науці і практиці акти такого роду часто називають «м'яке право».

В науці міжнародного права єдиного підходу до визначення «м'якого права» немає. З самого початку під «м'яким правом» розуміли різні за своєю сутністю явища. Одні вчені розглядали цей

термін як позначення норм міжнародних договорів, які не містять чітких положень і обов'язків. Інші відносили до «м'якого права» акти, які мають високу морально-політичну силу. У загальному вигляді «м'яке право» можна визначити наступним чином: «м'яке право» – це сукупність юридичних необов'язкових міжнародних норм, що створюються державами, міжнародними міжурядовими організаціями та іншими суб'єктами міжнародного права, які не суперечать загальновизнаним принципам і нормам міжнародного права і направлені на регулювання міжнародних відносин.

Існують певні сфери міжнародних відносин, в яких «м'яке право» відіграє найбільш помітну роль. До них можна віднести права людини, охорону навколишнього середовища, забезпечення безпеки і мирного вирішення міжнародних спорів та конфліктів. Трохи меншою, але все одно важливою, є роль «м'якого права» у сфері міжнародних економічних відносин, використання космічного простору і у сфері міжнародної безпеки.

Мабуть, найбільш серйозною є роль «м'якого права» у сфері захисту прав людини). Основним прикладом є Загальна декларація прав людини 1948 року. Історія створення цього документу, його зміст і реалізація стали хрестоматійними прикладами реальної «роботи» «м'якого права». Незважаючи на свій м'який характер, Декларація набула значення найважливішого міжнародного документа, який містить у собі основні права і свободи людини, їх принципи. Наприклад, Декларація набула значення найважливішого міжнародного документа, який містить у собі основні права і свободи людини, їх принципи. Найважливіші положення з цієї Декларації були включені багатьма державами у свої конституції. Держави використовують норми «м'якого права» по-різному, одні з них широко використовуються, інші суперечать релігійним догмам. Воно сприяє заповненню прогалів у міжнародному регулюванні.

Що стосується сфери охорони навколишнього середовища, то вона сформувалася завдяки «м'якому праву». Більша частина правил, що регулюють ці відносини, міститься в рекомендаційних актах міжнародних організацій і конференцій. Значне місце належить першій Конференції ООН з довкілля, після якої держави розробили й впровадили національні програми охорони навколишнього середовища. Найважливішим етапом в становленні концепції «м'якого права» стала Конференція ООН з навколишнього середовища й розвитку в Ріо-де-Жанейро 1992 р., на якій були

прийняті певні документи, зміст яких передбачає цілий комплекс заходів у сфері охорони навколишнього середовища. Так, в Декларація з довкілля і розвитку йдеться про те, що від стану природного навколишнього середовища залежить життя й благополуччя людини (Діюче міжнародне право: в 3 т. / [під ред. Ю. М. Колосова]. – М., 1996. – Т. 1.)

«М'яке право» також використовується як інструмент посередництва у вирішенні конфліктів неміжнародного характеру, як збройних, так і не збройних, у тому числі етнічних. Воно впливає на вирішення збройних конфліктів не міжнародного характеру, усуваючи причини, які сприяють їх розпалюванню; чинить вплив на вирішення внутрішніх збройних (а рівною мірою і незбройних) конфліктів оскільки спостерігається тенденція до збільшення кількості таких конфліктів.

Що стосується сфери міжнародної безпеки, то там акти «м'якого права» не є настільки поширеними, як в інших галузях, проте все ж вони існують. Відповідно до Статуту ООН, який у ст. 11 закріпив право Генеральної Асамблеї ООН розглядати загальні принципи співпраці в справі підтримки міжнародного миру й безпеки, у тому числі принципи, що визначають роззброєння та регулювання озброєнь і робити щодо цих принципів рекомендації Організації або Раді Безпеки. Тут роль «м'якого права» полягає у вирішенні найактуальніших глобальних проблем, пов'язаних з міжнародною безпекою, закріплення закликів до держав, щоб вони укладали, підписували, приєднувалися до міжнародних договорів (Міжнародне право: підручник / [під ред. А. А. Ковальова, С. В. Черниченко]. – М., 2006. – 49 с.).

В міжнародних економічних відносинах існують такі галузі, які на даний момент регулюються лише нормами «м'якого права». До них належать питання діяльності Транснаціональних корпорацій (негативний вплив ТНК на зовнішньоекономічну діяльність країн), також питання, які розглядаються на регіональному рівні (Кодекс іноземних інвестицій з уніфікованими правилами діяльності ТНК, який розроблений країнами Андської групи). «М'яке право» в цій сфері в основному направлене на регулювання діяльності недержавних учасників міжнародного спілкування.

Велике значення «м'яке право» відіграло при формування космічного права.

На основі вище сказаного можна зробити висновок, що «м'яке право» в кожній сфері міжнародних відносин має свою специфіку. Деякі сфери утворилися саме завдяки «м'якому праву». Наприклад, у сфері охорони навколишнього середовища акти «м'якого права» формують стандарти, основні принципи, а також розвивають положення раніше прийнятих міжнародних договорів. У сфері прав людини такі акти використовуються як база для розробки міжнародних договорів. У сфері безпеки акти «м'якого права» виконують завдання стимулювання й заохочення участі держав у міжнародних договорах. Також «м'яке право» в міжнародних відносинах сприяє: заповненню прогалин в міжнародному регулюванні, його можна застосувати в процесі тлумачення положень міжнародних договорів, для регулювання галузей, які поки що не регулюються міжнародним правом.

Янишин М. Б.

студент, Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

В сучасних умовах інтеграції України у світове співтовариство, тісної співпраці з міжнародними організаціями все більшого значення набуває необхідність ефективного проведення правової реформи, яка передбачає, насамперед, приведення національного законодавства у відповідність з нормами міжнародного права. Кожна цивілізована держава прагне співвідносити своє право і законодавство з міжнародним правом. Роль останнього зростає, головним чином в силу того, що в процесі сучасної глобалізації посилюються тенденції взаємозалежності і взаємовпливу держав.

У юридичній науці довгий час панувала доктрина пріоритету норм національного права над міжнародним, тому проблема імплементації норм міжнародного права досліджена недостатньо. Враховуючи те, що сьогодні перед Україною стоїть питання про входження до загальноєвропейського простору, то необхідність як самої імплементації норм міжнародного права в національне законодавство, так і її дослідження вочевидь стає нагальною потребою.